

Tháng 4 năm 2014, Khoa Lý luận Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh đã đi nghiên cứu thực tế tại Công ty Thủy điện Quảng Trị trên mảnh đất Khe Sanh Hướng Hóa anh hùng, nơi mà nhân dân Hướng Hóa tự hào có dòng sông Rào Quán mà đồng bào thường gọi nguồn Rào chảy qua. Trên dòng sông Rào Quán, nơi ngày xưa bộ đội Trường Sơn náu mình có nguồn nước duy trì cuộc sống để chiến đấu, nơi bà con đồng bào dân tộc bám theo những chòi ruộng phù sa sản xuất lúa ngô, khoai sắn để tự nuôi mình và cung cấp lương thực cho bộ đội Cụ Hồ. Dòng sông Rào Quán chảy quanh co giữa rừng xanh, núi đá; lúc thì róc rách hiền hòa, khi thì ồn ào thác dữ từ xưa, nay đã hình thành một công trình có ý nghĩa rất to lớn về kinh tế xã hội và chính sách đối với đồng bào dân tộc, về môi sinh môi trường và bảo vệ rừng của tỉnh Quảng Trị, đó là Công trình Thủy lợi - Thủy điện Quảng Trị.

HIỆU QUẢ “KÉP” CỦA CÔNG TY THỦY ĐIỆN QUẢNG TRỊ

Ths. GVC. Nguyễn Quốc Thanh
P. Trưởng khoa LLM-LN, TTHCM

Từ 10 năm trước, ngày 28/8/2003 Phó Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng nay là Thủ tướng Chính phủ đã phát lệnh khởi công, công trình đã chính thức khởi động, rà phá bom đạn sau chiến tranh, xẻ đường, khoan núi, đào hầm, lấp sông, đắp đập là những công việc hết sức khó khăn, nặng nhọc. Sau 4 năm thi công, năm 2007, công trình cơ bản đã đưa vào vận hành những hạng mục xây dựng chính gồm đập dâng, đập tràn xả lũ, đường hầm áp lực, nhà van thủy lợi, tháp điều áp... các hệ thống công nghệ được thí nghiệm, hiệu chỉnh chạy thử kỹ thuật, các tổ máy được hoàn thiện. Đầu năm 2008 công trình chính thức được nghiệm thu cấp Nhà nước, đưa vào vận hành thương mại, Công ty đã được Tập đoàn Điện lực Việt Nam giao thực hiện nhiệm vụ của công trình đa mục tiêu: bổ sung nước nông nghiệp, phòng lũ, và sản xuất điện hòa lưới điện quốc gia góp phần phục vụ kinh tế xã hội đất nước và tỉnh Quảng Trị.

Công trình Thủy lợi - Thủy điện Quảng Trị là một công trình công nghiệp lớn nhất trên địa bàn tỉnh Quảng Trị tính từ ngày Tỉnh được lập lại đến nay. Công trình có nhiệm vụ đa chức năng, bên cạnh việc phát điện thương mại còn nhiệm vụ quan trọng cung cấp, điều hòa nước tưới nông nghiệp, thực hiện giảm lũ cho vùng hạ lưu. Nhà máy thủy điện Quảng Trị kiểu nhà máy thủy điện cột nước cao, hồ điều tiết nhiều năm, đã thực sự hiệu quả so với nhiều nhà máy thủy điện trong khu vực. Điện lượng phát bình quân mỗi năm đạt gần 300 triệu kwh tăng cao so với năng lực thiết kế 35%. Đây là một trong những nhà máy thủy điện có số giờ vận hành cao nhất trong năm của hệ thống điện quốc gia, giờ phát điện cực đại bình quân theo thiết kế chỉ 3400h/năm thực tế nhiều năm đã phát hơn 5000h, vượt thiết kế đến 47% thời lượng giờ phát điện, thể hiện tính hiệu quả của công trình. Tính đến năm 2012, công trình đã có 5 năm vận hành thương mại, nhà máy thủy điện phát vào hệ thống điện Quốc gia 1,5 tỷ kwh điện, với lũy kế phát điện đạt 1,5 tỷ kwh, ứng với doanh thu qui đổi tại EVN là hơn 1600 tỷ đồng, kế hoạch nộp ngân sách qua 5 năm đạt 106 tỷ đồng và điều quan trọng trên hết là công trình đã cung cấp cho xã hội loại sản phẩm đặc biệt để làm ra một khối lượng sản phẩm vật chất và tinh thần khác phục vụ cuộc sống có giá trị gia tăng gấp nhiều lần giá điện thương phẩm.

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

Cùng với đó, hồ thủy điện Quảng Trị có chức năng điều tiết nhiều năm (tích nước năm trước cung cấp nước cho năm sau) vì vậy gặp những năm hạn hán nặng, vẫn có nước để phát điện và thủy lợi. Điển hình năm 2010 hạn hán nặng trên toàn quốc, nhiều nhà máy thủy điện mùa khô chỉ phát điện cầm chừng, riêng Nhà máy Thủy điện Quảng Trị vẫn vận hành liên tục, sản xuất được 305 triệu kwh đạt 145% điện lượng thiết kế. Ngoài hiệu quả phát điện thì việc cung cấp nước nông nghiệp là một nhiệm vụ khác không kém phần quan trọng của công trình. Hàng năm theo thống kê tính toán nguồn nước qua tổ máy bình quân 400 triệu m³, nguồn nước này khi chưa có công trình, vào mùa lũ thì xối xả ra biển Đông, mùa kiệt thì dòng chảy rất nhỏ không tích đủ nước cho thủy lợi, đây là một nguồn lãng phí lớn và bất hợp lý từ ngàn đời nay. Khi công trình vào vận hành thì toàn bộ lượng nước đã được tích lại và điều tiết hợp lý, hoàn toàn chảy qua tổ máy để phát điện; nguồn nước thứ cấp 400 triệu m³ sau khi chảy qua tổ máy phát điện có gần 200 triệu m³/năm là nước hữu ích cho nông nghiệp, tích vào hồ thủy lợi Nam Thạch Hãn và được cấp liên tục cho nông nghiệp vào các vụ đông xuân và hè thu. Nếu như trước đây vào mùa khô cánh đồng trọng điểm lúa, màu phía nam tỉnh, nước thủy lợi được phân phối, vào năm hạn nặng, ruộng khô, lúa cháy, sâu bệnh phát triển thì từ năm 2008 đến nay đồng ruộng luôn được cung ứng đủ nguồn nước, năm nào cũng được mùa. Đặc biệt năm 2012 là năm hạn hán nhưng được đánh giá là được mùa nhất từ trước đến nay, đây thực sự là giá trị hữu ích vô cùng lớn cho bà con nông dân mà công trình đã mang lại.

Bên cạnh hiệu quả kinh tế “kép” mà Công ty Thủy điện Quảng Trị mang lại, thì công tác đền ơn đáp nghĩa, công tác nhân đạo, từ thiện luôn luôn được Công ty quan tâm bằng

những hoạt động rất thiết thực. Cụ thể: tham gia thực hiện chương trình “Nói vòng tay nhân ái”, chương trình “Tiếp sức đến trường”, quỹ vì người nghèo do tỉnh tổ chức hàng năm, thăm và tặng quà cho các đối tượng chính sách địa phương và gia đình cán bộ công nhân viên nhân Ngày Thương binh liệt sĩ 27-7, hỗ trợ huyện nghèo theo Quyết định 30a của Chính phủ, ủng hộ đón tiếp các đoàn cựu chiến binh tham gia chiến dịch Khe Sanh, Đường 9 - Nam Lào, xây dựng đài tưởng niệm bên sông Thạch Hãn và ủng hộ nhân dân các xã khu vực có công trình của Công ty... Tổng số tiền Công ty thực hiện các hoạt động xã hội - từ thiện mỗi năm gần 100 triệu đồng và bình quân 1 triệu đồng/CBCNV.

Chia tay với Công ty, chúng tôi biết rằng cả nước nói chung, tỉnh nhà nói riêng đang đẩy mạnh sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và công trình đang ngày đêm hồi hả phát ra nguồn năng lượng sạch và rẻ cho nền kinh tế và đời sống xã hội; cấp những lượng nước quý giá khi lúa đang thì con gái, lên đòng, trổ bông, ngăn bớt những dòng thác lũ giảm lụt cho miền xuôi thì chúng ta cũng trân trọng, tri ân những hi sinh mất mát của những người con của các dân tộc Hướng Hóa, đặc biệt đồng bào của các xã Tân Hợp, Hướng Tân, Hướng Linh, Hướng Sơn... đã hy sinh về vật chất khác để có vị trí đầu tư xây dựng công trình. Ý thức được như vậy nên Công ty Thủy điện Quảng Trị đã luôn giáo dục cán bộ công nhân viên chức của mình có trách nhiệm cao trong công tác bảo vệ và làm tất cả mọi việc có thể để công trình ngày một tốt hơn, phát huy hiệu quả hơn. Và trách nhiệm của chúng ta cũng phải tiết kiệm từng kwh điện và từng dòng nước mát trong xanh – mạch nguồn uơm những mầm sống vùng hạ du, bởi đây là nguồn tài nguyên quý giá phục vụ cho sự phát triển con người.